

URBACT – Věstník

Březen 2012

SPOLUODPOVĚDNOST

SPOLUODPOVĚDNOST: NOVÝ VZTAH MEZI MÍSTNÍMI ZASTUPITELI A OBČANY, EMMANUEL MOULIN: NOVÝ ŘEDITEL PROGRAMU URBACT A CO SE DĚLO BĚHEM SETKÁNÍ NA URBACT INFODAYS.

PODBROBNĚ:

Spoluodpovědnost, nový vztah mezi místními zastupiteli a občany

Spoluodpovědnost by mohla být řešením nových výzev, kterým dnes čelí tradiční sociální státy. Tento přístup by mohl příznivě reagovat na rostoucí potřebu nových forem poskytovaných služeb. Ve svém nedávném článku se tím zabývá Jon Bloomfield, vedoucí expert projektu „SPOLEČNĚ“, v rámci programu URBACT. Článek má název „Rozvíjející se vztah mezi místními zastupiteli a občany“.

Přístup spoluodpovědnosti představuje filosofii, založenou na zkušenostech a nápadech samotných občanů.. Tímto přístupem místní radnice, občanská sdružení a občané v nejrůznějších rolích – rodiče, uživatelé služeb, pasažéři, atd. – všichni společně formulují nejlepší způsoby jak zlepšit dostupnost sociálních nebo ekonomických služeb. Osm evropských měst, inspirovaných tímto širokým pojetím Rady Evropy v její Chartě sociální zodpovědnosti se rozhodlo společně vymyslet pilotní akce, založené na takových principech spoluodpovědnosti v projektu **TOGETHER (SPOLEČNĚ)** pod střeškovým programem URBACT.

Co je na tomto přístupu spoluodpovědnosti nového?

Jon Bloomfield vysvětluje, že je to v první řadě nový způsob naslouchání občanům a za druhé nový

způsob, jak je zainteresovat na řešení hlavních faktorů chudoby se kterými se mohou setkávat, a to prostřednictvím místních občanů - jinými slovy přístupem zdola nahoru.

Tato filosofie partnerství vychází z faktu, že stát sám nemůže poskytovat řešení, ale musí jít o partnerství, kde každý hráč je součástí rozhodovacího procesu.

Aby se daly nastavit podmínky pro partnerství jsou občané dotázáni na jejich mínění ohledně příčin vedoucích k jejich chudobě. Informace se získávají od zkoumaných skupin formou otevřených otázek na to, jak se respondentům vede: „vede se mi dobře“ nebo „vede se mi špatně“. V projektu SPOLEČNĚ byly odpovědi získávány ve spolupráci s místními podpůrnými skupinami zapojenými do programu URBACT.

Pilotní akce na zlepšení zaměstnanosti nebo k lepšímu vybalancování práce a rodinného života.

IV rámci projektu SPOLEČNĚ partneři vytvářejí pilotní akce postavené na principu spoluodpovědnosti.

Například město Mulhouse (Francie) zavedlo nový projekt, týkající se občanů, majících minimální příjem. V projektu jsou ukotveny smlouvy s mnoha účastníky, aby se změnil vztahy mezi místními úřady, poskytovateli služeb a žadateli o podporu. Snahou je odstranit sociální vyloučenost na základě partnerství a vzájemnosti místo tradičního vztahu úředník-klient.

Úředníci pracovali s 25 rodinami a po dobu tří měsíců se s nimi pravidelně setkávali. Přizvali ještě art terapeuta a psychologa. Na konci programu podepsala polovina participujících další 10ti měsíční projekt na aktivity organizované v souvislosti s otázkou dobrého bydla a chudoby. Na konci prvního programu našla polovina participujících nové zaměstnání. Místní úřady se rozhodly rozjet druhý pilotní projekt se 17 rodinami.

Stejně jako se zlepšením individuálních situací místní úřady doufaly, že pilotní projekty jim poskytnou lepší indikátory k pochopení situace rizikové populace se kterou se zabývají.

Další akce se soustředily konkrétněji na rodiny a sociální otázky. V portugalském městě Covilha bylo v projektu nazvaném „Centrum času“ vytvořeno víceúčelové zařízení, provozované nevládními organizacemi, s podporou místní radnice. Cílem je založit nové vztahy s jeho hlavními uživateli. Centrum provozuje služby zaměřené na pomoc

rodinám proti současným tlakům rodinného života, práce a volného času. Poskytuje širokou škálu služeb od žehlení, pomoci při studiu, v mimoškolních aktivitách nebo zařízení na multimediální výuku. Takto se mu daří vyhnout se službám, které oslovují pouze jednu skupinu klientů.

Ekonomické rozměry spoluodpovědnosti

Podle Jona Bloomfielda, nové přístupy se netýkají jen sociálních a rodinných problémů, ale řeší také ekonomické záležitosti. Například v samosprávné švédské obci Botkyrka pracuje dobrovolná rada spolků, místních občanských organizací a radnice na obstarávání služeb. Společně definují kritéria na smlouvy s místními službami jako jsou čistírny, dodávání jídla či občerstvení, zajišťování bezpečnosti místních zařízení a městských úředních budov. Snahou je, aby tyto služby byly co nejbliže komunitě, které mají sloužit, protože se předpokládá, že místní komunální zařízení budou mít větší šanci získat kontrakty.

Více informací naleznete zde:

- [Rozvíjející se vztah mezi místními zastupiteli a občany – URBACT Tribune PDF](#)
- [TOGETHER \(SPOLEČNĚ\) – webová stránka URBACTu](#)

Emmanuel Moulin – nový ředitel Sekretariátu programu URBACT

4

Emmanuel Moulin se stal ředitelem Sekretariátu URBACT v únoru (letošního roku).

Vzhledem ke svým bohatým zkušenostem v oblasti urbanismu a environmentální politiky, získaným ve Francii a v Německu, je přesvědčen o výhodách programu URBACT. V následující reportáži nám řekne proč a zároveň představí své vize a snahy.

Co vás lákalo na programu URBACT, že jste měl zájem stát se ředitelem sekretariátu URBACT?

Svůj profesionální život jsem věnoval urbanismu a v jeho rámci jsem vytvářel a zaváděl politiku, aplikovanou na národní, regionální i místní úrovni. Opatření, na kterých jsem pracoval, zahrnují revitalizaci starých průmyslových oblastí v Ruhrgebiet, v Severním Porýní-Vestfálsku, přes sociální rozvoj, obytnou zástavbu a způsoby využití pozemků v severní Francii; z realitního rozvoje v Berlíně a Lyonu přes ochranu pobřeží, přístavní rozvoj a podmínky transportu v Normandii; a z pozemkového plánování a pozemkové politiky v Paříži až po studijní čtvrtě v oblasti Marne La Vallée. Ve všech těchto případech jsem si chtěl být jist hlavně dvěma věcmi: za prvé, pro dosažení dlouhodobě příznivých výsledků byly akce plánovány společně s příjemci sociálních výhod a za druhé, všechny úřady a zainteresované strany měly možnost uplatnit své názory a námítky ve srozumitelné a trvalé formě.

Během mnoha výměnných zkušeností, srovnávacích prací a studií po celé Evropě jsem si uvědomil, že je důležité věnovat pozornost určitým specifickým vlastnostem evropského modelu urbanismu. Takže když mně byla nabídnuta možnost vést sekretariát programu URBACT, bylo jasné, že řeknu ano.

Po 25 letech zkušeností s politikou městského rozvoje i řízením zodpovědného přístupu k životnímu prostředí ve Francii a Německu jste

ve vašem posledním zaměstnání šéfoval francouzské vládní agentuře, zabývající se otázkami politiky bydlení, městské obnovy, plánování využití půdy a ekologií. Které ze zkušeností, získaných ve zmíněných oblastech vás vedou k názoru o potřebě kooperace programů jako je URBACT, o nutnosti spolupráce evropských měst?

Ve své předchozí pozici ředitele vládní agentury „Val d'Oise“ na severu Paříže (hustě obývaná oblast s 1,1 milionem obyvatel a 185 samostatnými správními jednotkami), která je součástí francouzského ministerstva pro životní prostředí, trvalý rozvoj, dopravu a bydlení jsem byl schopen rozeznat, že klíčovým faktorem pro úspěch veřejné politiky je spolupráce na místní úrovni a schopnost úředníků na této úrovni veřejnou politiku uplatnit.

Většina starostů a technických pracovníků, se kterými jsem se setkal, se cítila osamocena při práci s velkými problémy, jakými jsou nedostatek sociálních bytů nebo špatný přístup k veřejné dopravě, rozpadající se domy v soukromém vlastnictví, obtíže s obnovou chátrajících budov nebo potíže se znečištěnými oblastmi. Nebylo pro ně lehké hledat nové postupy, nové nápady a konkrétní řešení mimo hranice jejich obcí. A to je podle mého přesně ten typ učení a výměny názorů a zkušeností, které jim může nadnárodní program URBACT poskytnout.

Projekty URBACTu nacházejí po Evropě řešení problémů urbanismu. Můžete mi dát nějaký příklad, který odpovídá výzvam se kterými jste se ve vašem minulém zaměstnání setkal?

Mohl bych například použít projekt **RegGov**, spadající pod URBACT, který se zaměřuje na regionální řízení trvalého integrovaného růstu zanedbaných městských částí. Klíčem k řešení RegGov je to, že místní projekt pro znevýhodněnou čtvrt' musí být začleněn do celkové městské strategie. Musíte jít zdola nahoru komplexní cestou na všech úrovních vedení.

Moje poslední zkušenost – abych použil příklad - mi ukazuje, že k těmto čtvrtím bývá často velmi špatný přístup, jak pro služby tak obráceně, pro jedince k dosažení práce v jiných částech města, takže je zvláště obtížné zlepšit situaci obyvatel aniž byste nejdřív zlepšili dopravní systém řízený městem nebo metropolitní úrovní.

Jedním ze silných stránek programu URBACT je propagace integrovaného přístupu k městskému

rozvoji, zahrnujícího lidi ze všech oblastí společnosti. Proč je to tak důležité?

Na koncept integrovaného městského rozvoje klade velký důraz Lipská charta z roku 2007 a je důležitým klíčem k projektům URBACT. Pokud chcete příklad, tak ke zlepšení situace v určitých městských oblastech – zvláště ve velkých sídlištích se sociální podporou – musíte použít různě orientovanou veřejnou politiku a podchytit všechny důležité zúčastněné strany. Je důležité podpořit územní iniciativy, které nejen že spojují fyzické investice do budov a infrastruktury, ale také poskytují ekonomický rozvoj, řeší sociální rozměr problému a ekologické otázky.

Jak může dle Vašeho mínění URBACT obohatit města po celé Evropě, včetně těch, které se přímo na projektech nepodílejí?

Program URBACT II zahrnul od svého začátku v roce 2007 víc než 300 měst s více než 5000 participujícími. V srpnu loňského roku jsem se podílel na [letní univerzitě v Krakově](#) a oceňuji debaty a hluboké zaujetí lidí, kteří měli možnost na projektech URBACT spolupracovat. V současné době věnujeme hodně času využití těchto zkušeností. Rád bych všem doporučil naši brožuru „[URBACT Project Results](#)“ a příští měsíc vyvineme značné úsilí výsledky dále rozšiřovat. Chceme nalézt po Evropě zkušené lidi s různými jazyky a kulturami. Sehrají v tom důležitou roli také sdružení URBACTU Národní propagační body, fungující po Evropské unii. Chceme také doporučit našim partnerům lépe využívat sdělovací prostředky. A také konference URBACTu v prosinci 2012 v Kodani bude velkou příležitostí pro výměnu zkušeností a získání dalších znalostí.

A poslední otázka: Pokud byste mohl naplnit svůj sen o evropském městě budoucnosti, jak by asi vypadalo?

Moje město snů by bylo přizpůsobeno novým potřebám, vyrůstajícím z historických kořenů, s rysy, které si uchovalo po staletí. Žili by v něm lidé všeho stáří a schopností a vyměňovali by si různé služby. Každá čtvrť by byla společensky velmi rozmanitá. Moje město snů by mělo (dle slov urbanisty Kevina Lynche) „dobrou městskou formu“, kde by se lidé cítili dobře: bylo by plné pulsujících veřejných prostor a rozmanitě využitého prostoru v blízkosti samostatně stojících domů se strukturou snadno přizpůsobitelnou budoucím ekonomickým a společenským změnám. Mělo by snadno dostupnou veřejnou dopravu, navržené pro chůzi a bez megakonstrukcí. Příroda by byla přítomna v zahradách a veřejných parcích, přilehlé lesy by

pronikaly stromořadím až k městu, s jezery v blízkosti veřejné dopravy. Město by zachovávalo vzácné přírodní zdroje a nepotřebovalo by už čerpat odnikud energii: budovy by produkovaly víc energie než by spotřebovaly na ohřev i osvětlení a přebytky by se využívaly pro pohon elektrických automobilů a pohon všeho dalšího.

Více informací naleznete zde:

- [Brožura „URBACT Results Brochure“ \(„Výsledky programu URBACT“\)](#) – PDF
- [URBACT Secretariat \(Sekretariát URBACTu\)](#) – webová stránka URBACTu

NOVINKY:

6

Jak probíhaly INFODAYS (informační dny) URBACTu?

Od prosince 2011 do února 2012 probíhala série setkání INFODAYS (informačních dnů) URBACTu ke 3. výzvě, které se konaly v 19 zemích s více než tisíci účastníky z různých zemí Evropy. Setkání byla bohatá na přednášky, podněty a debaty. Pro ty, kteří se nemohli informačních dnů zúčastnit, nabízíme část toho, co jsme slyšeli a viděli v Bruselu, Lisabonu, Varšavě, Římě, Brně, Rize, Stockholmu a jinde.

Cílem těchto setkání bylo poučit se z dosavadní implementace programu URBACT a z národní participace v URBACTu a představit podmínky **3. výzvy URBACTu pro předkládání projektových žádostí**.

Účastníci také mohli na INFODAYS shlédnout **video propagující metodu URBACTu**. Video bylo přeloženo do 17 jazyků.

Níže naleznete power-pointové prezentace z informačních dnů:

- [Úvod do Programu URBACT II – PDF](#)
- [3. výzva OP URBACT II pro předkládání projektových žádostí – PDF](#)

Více informací naleznete zde:

- [3. výzva OP URBACT II pro předkládání projektových žádostí Call for proposals](#) – webová stránka URBACTu
- [URBACT INFODAYS ve Vaší zemi](#) – webová stránka URBACTu
- [URBACT Method Video](#) – video kanál URBACTu na Dailymotion

URBACT II

URBACT je evropský výměnný a vzdělávací program, který podporuje udržitelný rozvoj měst. Program umožňuje městům společně pracovat na řešení stěžejních městských problémů a výzev a podporuje jejich klíčovou roli, kterou hrají v době, kdy neustále vzrůstají komplexní společenské problémy. Pomáhá jim rozvinout praktická řešení, která jsou nová, vedou k udržitelnosti a integrují ekonomickou, sociální a environmentální dimenzi. Program URBACT umožňuje městům sdílet příklady dobré praxe a znalosti ve spolupráci s těmi, kteří se zabývají urbanismem po celé Evropě. URBACT zahrnuje 300 měst, 29 zemí a 5000 aktivních spolupracovníků

www.urbact.eu/project

EUROPEAN
PROGRAMME
FOR
SUSTAINABLE
URBAN
DEVELOPMENT

